

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Controversiarvm Omnivm Hvivs Ævi Lvthero-Calvinisticarvm Libri Tres

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1627

XLIX. Quæ Sectariorum sunt documenta?

urn:nbn:de:hbz:466:1-35233

Carthaginense 17. Canon. 2. anno 254. causam promit: *Et, quod Apostoli docuerunt, & seruauit Antiquitas; nos quoque custodiamus.* Sic & Concilia Italix, Gallix, Hispanix, Germanix antiquissima ante annum 700. Mendax ergo Melanchthon in Confessione Augustana legem cœlibatus primum in Germania fixam esse postannu 900. 3. Ro. Papæ, itemque S. Patres antiquissimi Græci, Latinique consentiunt apud Bell. l. 1. c. 19. 4. Exempla fauent laudatissimorum Episcoporum, & Clericorum inde usque ab Apostolis continentium.

Magdeburgenses Centur. a. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. de vxo a 15 proferant exempla multa.

At sunt *Vel* de ductis ante Ordinationem: *Vel* de minoribus Clericis: *Vel* de illaudatis uiris: *Vel* expressè mentiuntur.

4. Quia Matrimonium impedit Ecclesiastica munia Sacrificandi, ob impuritatem: Orandi & Legendi, ob hebetationem ingenii: Prædicandi ad uirgines & uiduas de castitate: Curandi animas, ob curas temporales: Procurandi pauperes, ob curam prolium. Et uix distinctio foret Clericos inter & Laicos.

QVÆSTIO XLIX.

Qua Sectariorum sunt documenta?

I LVTHERI & LVTHE- RANORVM.

Iubetur, Tit. 1. elegi ἀνεγκλητῶν, id est, sine crimine: quousito? *Sit unus uxorū uir, filios habens fideles, se non fornicetur.*

RESPONDEO. I. Sit sine ulla, quæ reprehendi posset, etiam speciei criminis; ut bigamia, index est incontinentiæ: Ita

Chrysoft. hic. 2. Aug. tract. 41. in Ioan. &c. Sit sine grandi crimine: quin cum multiplique uirtute, ut monogamia, sobrietate &c.

II. I. Cor. 7. *Vnusquisque uxorem suam habeat, unam, non plures, nisi successiuè.* I. Tim. 3. *Draconi sint unius uxoris uiri.*

RESP. Patres sic exponunt, non habeat, aut non habuerit, nisi unam.

III. I. Cor. 9. *Annon habemus potestatem circumducendi sororem uxorem: sicut Apostoli &c.*

RESP. *Mulierem dicit, non uxorem; & ad usum uitæ, non luxuriæ.*

IV. *Sit unius uxoris uir, id est, Luthero, unam habeat; Magdeb. non plure: simul.*

RESP. I. Tim. *Vidua eligatur, que fuerit unius uiri uxor, id est, monogama: non ut Luth. & Magdeb. Nec id atatis ulli gentium mos erat duas habere simul. Ita S. Patres. Ita praxis Ecclesiæ, bigamos nunquam ordinantis: ad Christi conformitatem, qui unius Ecclesiæ Caput est.*

V. Magdeburgenses. Sanctus Vdalricus scribit, S. Gregorium Clericos admississe uxores; deinde in eius piscina reperta 6000. capitum: & mox decretum suum reuocasse, & pœnituisse.

RESP. I. Ibidem dicitur, Papam posse cogere ad cœlibatum. 2. Epistola est ad Nicolaum II. qui obiit an. 867: At S. Vdalricus factus est Episcopus an. 903. Ergo fictitia est epistola: Sanè autorem probatum habet nullum.

CALVINI & CALVINI- NISTARVM.

I. Deus reliquit matrimonium cuique liberum: & eius prohibitio est hæretica. I. Tim. 4.

RESP. Placet libertas: proinde Ordinandis ponitur conditio cœlibatus seruandi. Et Paulus norat reprobantes

Dd 3 nu.

nuptias vniuersè vt malas : qualis Tattianus, Marcion, Manichæus. Mentiturque Calvinus 1. Timoth. 3. ordinandis poni conditionem, vt esse debeât *vnus vxoris viri*: cum nubere sit liberum cuiq; *Qui nubit, benè facit; qui non nubit, melius facit.*

II. Heb. 11. *Honorabile connubium in omnibus*: ergo & in Sacerdotibus.

RESPOND. Ergo etiam in sanguineis foret honorabile; quod improbat tamen Calvinus *Instit. libr. 4. c. 19. §. 37.* Quare, *in omnibus*, significat ex omni parte; Apud omnes in omnibus legitimè copulatis.

III. Apostoli, 1. *Corinth. 9.* circumdaxerunt vxores : Philipp. vii. Rogo te *Germane compar*; id est, germana.

RESPOND. I. De Apostolorum vxoribus ante Apostolatam variant scriptores: Certum est, post vocationem eos, *Matth. 19.* reliquissè omnia, etiam vxores. Ita S. Hieronymus, &c. 1. *Corinth. 9.* loquitur de piis sceminis; quales & Christum secutæ sunt. Ita Patres. 2. Dein; melior Versio est, *Sororem mulierem.* 3. Et S. Clemens ait, *secutas, quæ fuerant vxores; cessante iam re vxoria.*

Et Paulus ad virum Germanum loquitur. Sic Patres.

IV. Solus Paphnutius Concilium Nicænū in huius, ne interdiceret vxores Clericis.

RESP. I. Is censuit permitti vsum earum, quas ante Ordinationem duxissent. 2. Et, Dissuasit pœnas grauiores decerni in incontinentes. 3. Et, ait S. Gregorius, *Socrates*, qui id scripsit, *multa mentitur.* 4. Et, Concilium Nicænum canone 3. prohibet, ne Sacerdotes, Diaconi, Episcopi, mulierem domi

habeant, nisi matrem, sororem aut amatam. 5. Et fatetur Lutherus libro de Conciliis parte. 1. Concilium noluisse sequi Paphnutium.

V. MELANCHTHON. Coniugium est de iure diuino & naturæ: *Genes. 1. Creascite, & multiplicamini*

RESP. Benedictio est, non præceptum Sique hoc; affirmatiuum est tunc, ille obligans, nunc, aliquos sic vocatos. Ita Tertullianus, Cyprianus, &c.

VI. 1. *Cor. 7.* *Propter fornicationem vnusquisque propriam vxorem habeat.* Quia diuinum continentia non est cuiusque.

RESP. I. Loquitur de incontinentibus: nam continentes dicit *melius facere.* 2. Et, *Quia non omnes capiunt Verbum hoc*; ideò non omnes fiunt Clerici, Deus autem, quibus dedit Velle continere, & Perficere, si velint. Ita S. Patres, Tertullianus, Nazianzenus, Chrysostomus, Hieronymus, &c. 3. Non igitur Celibatus scandala parit; sed abusus eisdem violati.

Q V Æ S T I O L.

An Clerici DECIMAS, Possessiones, & Temporalia iure possideant?

LUTHERANVS Erasmus in annotationibus ad Vetus Testamentum ait, Decimarum esse esse tyrannicam.

2. Fratricelli; debet sibi, Apostolice paupertate viuentibus; non Ecclesiasticis tantis, aut ditibus. 3. Wicleff; Decimas esse elemosynas meras, posse que negari propter peccata. 4. Canonitz; Est etiam quoad Quoram, iuris diuini; non Ecclesiastici.

AUTOR. I. Clerum alià populo Magistratui contribui; iuris naturæ est. Ita *Genes. 14.* Abraham Melchitedeco